ASEAN PARLIAMENTARIANS FOR HUMAN RIGHTS

မြန်မာနိုင်ငံရှိရခိုင်ပြည်နယ်တွင်ဖြစ်ပွားနေသောလူ့အခွင့်အရေးအကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ သတင်းများအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန် အာဆီယံလွှတ်တော်အမတ်များတောင်းဆို

ဂျကာတာ၊ နိုဝင်ဘာ ၂ ရက် ၂၀၁၆။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအားရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း တွင် လုံခြုံရေး တပ်ဖွဲ့များက အရပ်သားများအား နှိပ်စက်ညှင်းပန်းမှုများရှိနေသည်ဟူသော သတင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ကောင်းမွန်ပြီးဘက်မလိုက်သောစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရန် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အရှေ့တောင်အာရှ လွှတ်တော်အမတ်များအဖွဲ့ (APHR) က ဆော်သြလိုက်ပါသည်။ ဒေသတွင်းရှိလွှတ်တော်အမတ်များက လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များပေးနိုင်ရန်နှင့် သတင်းမှတ်တမ်းများပိုမိုရရှိနိုင်ရေးအတွက် အခင်းဖြစ်ပွားရာဒေသများသို့ ထောက်ပံ့ကူညီရေးအဖွဲ့များနှင့် သတင်းထောက်များကို သွားရောက်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရေးအတွက်လည်း မြန်မာစစ်တပ်ကိုတောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။

`ရခိုင်ဒေသကထွက်ပေါ်လာတဲ့ဒီသတင်းတွေဟာ စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်ပြီးအများယုံကြည်လက်ခံတဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု လိုအပ်နေတာကိုလည်းဖော်ပြနေပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာဘဲ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တွေအနေနဲ့ နောက်ထပ် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ ထပ်မဖြစ်အောင် တားဆီးဖို့၊ အရပ်သားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကိုကာကွယ်ရမည့်တာဝန်များကျေပွန်ဖို့အတွက် အရေးပေါ်လုပ်ဆောင်မှုတွေ ပြုလုပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်´ ဟု APHR အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မလေးရှား လွှတ်တော်အမတ် Charles Santiago က ပြောကြားခဲ့သည်။

`ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ အလွန်စိုးရိမ်မိပါတယ်။ အစိုးရအနေနဲ့လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့တွေကို ကြီးကြပ်မှု အားနည်းတဲ့ ရလဒ်ပါဘဲ၊ အရပ်သားတွေကိုကာကွယ်ဖို့နဲ့ တရားမျှတစွာဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် ထိရောက်တဲ့စနစ်တွေ မရှိနေပါဘူး။ ´

အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့ကနယ်စပ်လုံခြုံရေးစခန်း ၃ ခုတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သောတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် ရဲအရာရှိ (၉) ဦးသေဆုံးခဲ့ရပြီးနောက်တွင် တရားမဲ့သတ်ဖြတ်ခြင်းများ၊ အကြောင်းမဲ့ဖမ်းချုပ်ခြင်းများ၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုများ၊ လူနေအိမ်နှင့် ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းများဖျက်ဆီးခံရခြင်းများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည် ဟု သတင်းများတွင်ဖော်ပြကြသည်။ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ အဆက်မပြတ်သောမတရားပြုကျင့်နှိပ်စက်မှုများသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနယ်စပ်အနီး မောင်တောမြို့နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာကျေးရွာများတွင် အဓိကပစ်မှတ်ထား ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ဟုဖော်ပြကြသည်။ အဆိုပါ အကြမ်းဖက်မှုများအားလုံးကို ရှုံ့ချလျက် APHR အဖွဲ့သည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကိုထိန်းသိမ်းလိုက်နာရန် အရေးကြီးမှုကို အလေးထား ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

`ဘယ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ပဲဖြစ်ဖြစ် အသက်ဆုံးရှုံးရရင် ဒါဟာဝမ်းနည်းစရာပါဘဲ။ မြန်မာအာဏာပိုင်တွေအနေနဲ့ ရဲတပ်ဖွဲ့စခန်းတွေကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့ရာမှာ ထိခိုက်နစ်နာခဲ့သူတွေအတွက် တရားမျှတမှုကို

ဆောင်ကျဉ်းပေးဖို့နဲ့ သေချာစွာစုံစမ်းစစ်ဆေးဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ အပြစ်မဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ လုံခြုံရေးကိုထိခိုက်အောင်တော့ မပြုလုပ်သင့်ပါဘူး။ ရခိုင်ပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့တွေအနေနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ သတ်မှတ်ချက်အတွင်းဘဲရှိရမှာဖြစ်ပြီး တရား ဥပဒေစိုးမိုးမှုကိုထိန်းသိမ်းရမှာဖြစ်သလို အရပ်သားတွေကိုလည်းပစ်မှတ်မထားရပါဘူး´ ဟု Santiago က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အောက်တိုဘာလ ၉ ရက်နေ့တိုက်ခိုက်မှုအပြီးတွင် နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် လုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ စစ်ဆင်ရေးဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ရိုဟင်ဂျာနှင့်ရခိုင်လူမျိုး ၁၃၀၀၀ ခန့် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ ကြရသည်။ ရိုဟင်ဂျာအများစုနေထိုင်ရာ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် တားမြစ်ချက်များကြောင့် ဒေသ အခြေအနေနှင့် စပ်လျဉ်းသောသတင်းများရယူနိုင်ရေးအတွက် လွတ်လပ်သောသီးခြားဖွဲ့စည်းထားသည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များအတွက် အခက်အခဲ ဖြစ်စေပါသည်။

`အကြမ်းဖက်မှုတွေမဖြစ်ပွားနေဘူးလို့ အစိုးရအရာရှိတွေက ငြင်းဆန်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒေသ အခြေအနေကိုလေ့လာခွင့်မရရှိမှုကြောင့် အခြေအနေတွေမှန်မ/မှန်စစ်ဆေးဖို့ မဖြစ်နိုင်သလို သူတို့ရဲ့လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုအပေါ်ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကိုလည်းယုတ်လျော့စေပါတယ်။ မြန်မာအာဏာပိုင်တွေအကျိုး အတွက်သာမက ဒေသခံလူထုတွေရဲ့အကျိုးအတွက်လည်း လွတ်လပ်တဲ့စောင့်ကြည့်လေ့လာသူတွေနဲ့ သတင်းသမားတွေကို ဒေသထဲဝင်ခွင့်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်´ ဟု Santiago က ပြောကြားခဲ့သည်။

ယနေ့မှစတင်ပြီး မြန်မာအစိုးရသည် ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းဒေသရှိနေရာများကို လာရောက်ရန် သံတမန် များအားရွေးချယ်ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ဖိတ်ခေါ်မှုကို အကြမ်းဖက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတစ်ခု အဖြစ် အစားထိုးမရှုမြင်ရန် APHR အဖွဲ့က သတိပေးခဲ့ပြီးယင်းကဲ့သို့ သံတမန်အဖွဲ့များသွားရောက်ကြည့်ရှု ပြီးနောက်တွင် သတင်းသမားများ၊ ကူညီထောက်ပံ့ပေးရေးအဖွဲ့များအပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသောအုပ်စုများကိုလည်း ဒေသအတွင်းသွားရောက်ရန် ဖိတ်ကြားမည်ဟုမျှော်လင့်မိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏အခန်းကဏ္ဍ

လွှတ်တော်အမတ်များသည် အာဆီယံအပါအဝင်အဒေသတွင်းမိတ်ဖက်များအား အကြမ်းဖက်မှုများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် လိုအပ်ပါက မြန်မာအစိုးရအားထောက်ပံ့ရန်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တင်းမာမှုများ ဖြေရှင်းရာတွက် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

`ယခုဖြစ်နေတဲ့အကြမ်းဖက်မှုတွေကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကိုစွန့်ခွာသွားရတဲ့ ရိုဟင်ဂျာ အရေအတွက်ကို တိုးမြင့်လာစေပါတယ်။ နေရပ်စွန့်ခွာသူတော်တော်များများဟာ လူကုန်ကူးမှုနဲ့အခြားအကြမ်းဖက်မှုတွေနဲ့ လည်း ရင်ဆိုင်ရနိုင်ဖွယ်ရှိတဲ့အတွက် အာဆီယံအနေနဲ့ ဒီလိုဖြစ်ရပ်တွေမဖြစ်ရအောင် ကာကွယ်တားဆီးဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်´ ဟု Charles Santiago က ပြောကြားခဲ့သည်။

`လွန်ခဲ့တဲ့ရက်သီတင်းပတ်အနည်းငယ်ကနိုင်ငံတော်အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အာဆီယံကို ရခိုင်ဒေသဆိုင်ရာပြဿနာများကိုဖြေရှင်းရာမှာ မိတ်ဖက်အနေနဲ့လက်ခံကြိုဆိုခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့လှေစီးဒုက္ခသည်များအရေးလိုဘဲ ရခိုင်ဒေသမှာ ဖြစ်ပွားနေတဲ့ပြဿနာတွေဟာ အခြားအာဆီယံ

အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေကို တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုရှိတယ်ဆိုတာကို လက်ခံနားလည်ပြီးတော့ အာဆီယံအနေနဲ့ ဒီကိစ္စမှာပူးပေါင်းပါဝင်လိုပြီး ကူညီဖို့အသင့်ရှိနေတယ်ဆိုတာကိုသေချာစေရမှာဖြစ်ပါတယ်။´ ဟု APHR အဖွဲ့၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံလွှတ်တော်အမတ် Eva Kusuma Sundari က ပြောကြားခဲ့သည်။

စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့က နေပြည်တော်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အာဆီယံလွှတ်တော်များအစည်းအဝေး တွင် ရခိုင်ဒေသတွင်းအခြေအနေများကို နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဆွေးနွေး ခဲ့ပြီး ယင်းကိစ္စများကိုဖြေရှင်းရန်အတွက် ဒေသတွင်းထောက်ပံ့မှုများကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။ `ကျွန်မတို့ အနေနဲ့ မတရားမှု၊ အာဃာတတရား၊ အစွန်းရောက်မှုတွေကိုဆန့်ကျင်ပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကြားမှာယုံကြည်မှု၊ နားလည်မှုနဲ့ တစ်စည်းတစ်လုံးတည်းဖြစ်ဖို့ဆောင်ရွက်နေကြတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေအနေနဲ့ အပြုသဘောနဲ့ကူညီထောက်ပံ့ပေးဖို့ တောင်းဆိုပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏တောင်းဆိုပန်ကြားမှုရှိသော်ငြားလည်း စစ်တပ်က မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့သည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကြောင့် အရပ်သားအစိုးရ၏ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲမှု အောက်တွင်မရှိသည့် လုံခြုံရေး တပ်ဖွဲ့များ၏ အငြင်းပွားဖွယ်အခြေအနေများကို APHR အဖွဲ့က ဂရုပြုပြောကြားခဲ့သည်။

`ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေက စစ်တပ်ကိုအကြွင်းမဲ့အာဏာပေးထားပြီး အရပ်ဘက်ကို ကြီးကြပ်ခွင့် မပြုထားပါဘူး။´ ဟု Sundari က ပြောကြားခဲ့သည်။ `အဲဒီလိုစနစ်ရှိနေတဲ့ လက်ရှိအခြေအနေဟာ အရမ်းကိုခက်ခဲသိမ်မွေ့တဲ့ ပြဿနာတွေကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြုပြင်ရေးဆွဲရေးနဲ့ ဒီမိုကရေစီကျကျ တာဝန်ခံ နိုင်ရေးကို ဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်နေပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းဒီမိုကရေစီနဲ့လူ့အခွင့်အရေးတိုက်ပွဲဟာ ပြီးဆုံးဖို့ အများကြီးလိုပါသေးတယ်။ စစ်မှန်တဲ့ဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုဖော်ဆောင်ရာမှာ မြန်မာနိုင်ငံကိုကူညီဖို့ အာဆီယံဟာအဆင်သင့် ဖြစ်နေရပါမယ်။´